

EL TEATRE

MME. PIERAT A NOVELTATS

"Amphitryon 38"

Madame Pierat, que ja és, com si diguéssim, de casa, ha tingut aquest any l'amabilitat d'ofrir-nos l'*Amphitryon 38* de Giraudoux, que, com tothom sap, és un dels èxits més resonants del teatre francès d'aquests anys darrers.

El primer dia va donar-nos *La Raffale*, de Bernstein; una ruina que serviria de fita per recordar, a qui ho oblidés, que el temps passa, i no passa en debades. *La Raffale* representa una època i un estil pretèrits. Aquests conflictes falsos no diuen res a la sensibilitat de l'espectador d'avui; l'habilitat de l'autor fa ressaltar encara més l'artificiositat del tema. Uns moments de dramatisme vibrant, i apareix el talent veritable de Bernstein. Però el conjunt produeix més aviat una impressió penosa.

El cas de Giraudoux és un dels més interessants de la literatura francesa contemporània. Fou una sorpresa per a molts el triomf de Giraudoux en el teatre, primer amb el *Siegfried*, després i sobretot amb l'*Amphitryon 38*. A priori ningú no hauria gosat assegurar que el talent espiritual, refinat i culte de Giraudoux seduis el públic del teatre del nostre temps. Cal fer la salvetat que París, on passen aquestes coses, compta amb una selecció nombrosa. Però no cal oblidar que després de cavalcar triomfalment sobre dues o tres temporades parisenses, l'*Amphitryon 38* ha vist repetir-se a la llibreria l'èxit de l'escenari.

Hi han ajudat un bon tros els adversaris. Perquè cal recordar que Giraudoux és un escriptor d'aquells que fan pinya al seu entorn, i això sempre determina la creació d'una pinya enfront. A Giraudoux ningú no li nega el talent original ni la gràcia. Però molts li combaten les orientacions de la seva obra; d'altres—els menys—li discuteixen la manera d'expressar les seves intencions. Són punts de vista i, per tant, tema de polèmiques literàries. A l'entorn de Giraudoux se n'han sostingudes moltes. Alguns el creuen un clàssic. Però el qualificatiu que apareix més freqüent, i que ja prové dels comentaris a les seves novel·les, és el de preciosista. Giraudoux, en efecte, és un estilista de l'enginy, a la manera abundant però cenyida. Un fantasista, un

creador, un màgic de la paraula, això se li diu segons el grau de simpatia. L'important és saber si el preciosisme de Giraudoux és la part accessòria de la seva obra, i si en el seu fons no es troba alguna cosa substancial i perdurable que seria el seu lirisme, d'una banda, i d'altra banda la intenció moral que amaga la seva sátira. Aleshores sí, Giraudoux seria un clàssic.

Es pot dubtar que, sense aquests valors

Jean Giraudoux

més sòlids, plenament representats en el segon i el tercer actes de l'*Amphitryon 38*, el simple preciosisme estilístic, l'enginy pur de Giraudoux aconseguissin fer les seves obres més que momentàniament agradables. Perquè Giraudoux té gairebé sempre una aparença de frivolitat, fins en l'*Amphitryon*. El seu tema és etern: els sentiments, les passions, el pensament dels homes. Però sempre llisca per la superfície; es detura en el foc d'artifici de la paraula i no aconsegueix el fons. El salven d'ésser trivial una fina sensibilitat poètica i una aguda perspicàcia satírica. Un professor d'estètica diria que és un talent secundari. Sempre és aventurat predir la sort futura d'un artista. De moment, es pot assegurar que certs valors anomenats secundaris han passat a la posteritat. Sens dubte hi passarà Bernard Shaw, que Giraudoux deu conèixer molt bé, encara que els crítics francesos no ho vulguin descobrir.

El triomf de l'*Amphitryon 38* en el teatre és especialment remarcable perquè l'obra conté el menor nombre possible d'elements estrictament teatrals. Això ensenya, una vegada més, que el talent té sempre totes les perspectives obertes. Hom pot imaginar-se una representació dels *Diàlegs dels Déus* de Lluís de Samosat. L'*Amphitryon 38* resulta a estones una cosa així, d'una arbitrarietat deliciosa, que escandalitzaria un crític excessivament formalista.

Una impressió personal: l'obra ens va produir més efecte llegida que en la representació. Poden haver influït en aquesta impressió detalls accidentals. La sala del Novetats és enorme; una obra així requereix una sala petita i plena; també exigeix una cura molt atenta de tots els detalls accessoris de la representació, que donen el relleu adequat a les finors del diàleg. Ja comprem la dificultat d'improvisar el muntatge d'una obra per una sola representació. Repetim-ho: ens en fem càrrec, però és trist, precisament perquè és inevitable. La buidor de la sala, la polsera del decorat, tenien un aspecte desolat, irremissiblement provincial, que va igualar-nos una mica el goig de veure l'*Amphitryon* i el de veure la senyora Pierat fent una Alcega femenina, sensible i teatralment depurada.

E. NICOL

LA MUSICA

Novetats de la setmana

Aquesta setmana ha resultat fecunda en esdeveniments musicals; dues obres de dos compositors de les promocions darreres ens han indemnitzat a bastament d'una certa monotonia dels programes de concert.

Els dos compositors es diuen Ricard Lamote de Grignon i Robert Gerhard; les obres, un ballet anomenat *Un prat...* i unes harmonitzacions de cançons populars catalanes: dintre llur modernitat no podrien trobar composicions més diferents ni més personals: Robert Gerhard presenta l'epigrama, nerviós, sec, punxegut; Ricard Lamote ens dona una música fluent, abundosa, desenvolupada, orquestrada amb una sàvia densitat; amb una cura del detall i del color portada fins a la miniatura.

Un *prat* demostra les grans condicions de Ricard Lamote per a la música de teatre; no hi ha compàs que no porti associada una imatge plàstica tendra o grotesca; particularment és remarcable, dels fragments que escoltarem el final, amb la seva gràcia, el maneig dels contrabaixos i les percussions, i el domini contrapuntístic de l'estil, dens i dinàmic.

Les cançons catalanes amb harmonies de Robert Gerhard resolten un problema musical ple de complicació. Una melodia absolutament diatònica passa a través d'un cos harmònic sovint atonal: ni ha d'aparèixer mai amalgamada amb l'orquestra, perquè perdria sentit; ni tampoc ha de contradiir-se amb la música que l'acompanya.

Per fer-ho veure més clar al lector, posarem com a exemple la combinació d'un recitat parlat amb una peça de música: el recitat parla mentre van seguint-se els compassos del petit poema musical que coincideix amb la recitació només en un pla conceptiu, sense que hi hagi més barreja que la del sentit de les dues coses: lletra i música.

Però en el cos d'aquesta composició de Gerhard el parlat ha de substituir-se per una tonada de cançó popular que es va realitzant paral·lelament a la música: independent d'ella quan a melodia; però sempre correlatiu amb ella.

Per acabar de precisar, direm que en el món del concepte, la melodia popular és anterior a la música de l'orquestra, la qual, en aquest sentit, deriva de la poesia de la cançó popular. Hi ha, doncs, subordinació i unitat dins l'obra.

Deixant de banda aquesta qüestió de gènere, ens cal fer l'elogi d'aquests acompanyaments de Robert Gerhard, tan vius i sensibles, tan aguts i poètics. Cap d'ells no contenia ni més ni menys de sentiment que el de la cançó que acompanyava. Ni era la freda bastida clàssica, indiferent i migrada, simple cadafal de la melodia, ni l'acompanyament romàntic «moderista», enfàtic i desmesurat. Equidistaven de la sequedat i de la noblesa.

R. LL.

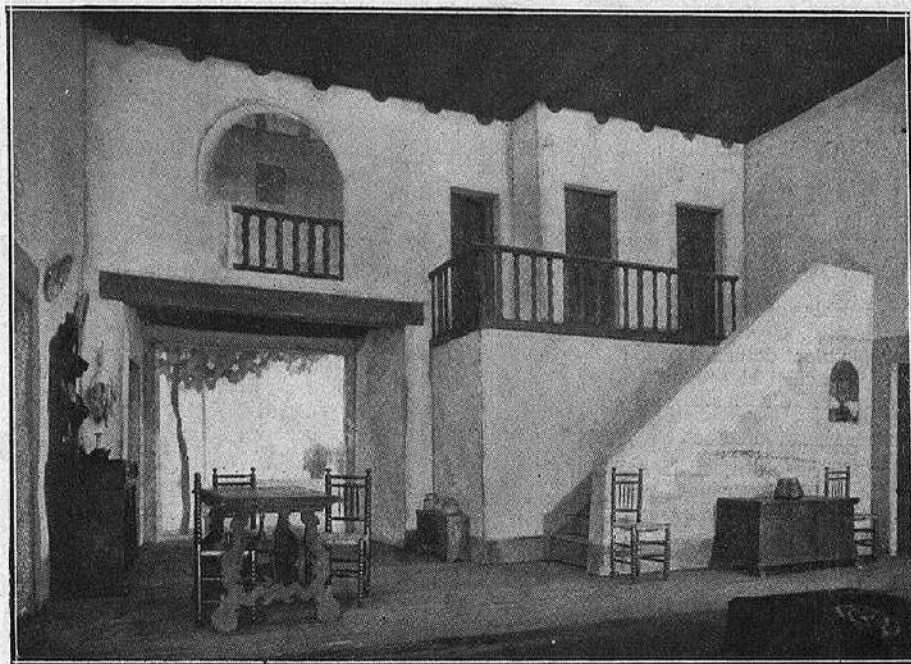
Presentacions escèniques

En la represa de les activitats teatrals hem constatat un fet esperançador: una certa dignitat en la presentació de les obres. Es de desitjar que això duri, i que finalment tothom es convenci del rol importantíssim que juga l'escenografia en l'espectacle escènic. Convençuts d'aquesta veritat, creiem que val la pena de donar un lleuger cop d'ull a les darreres presentacions d'alguns dels nostres teatres.

Es indiscutiblement Francesc Fontanals

vida, dalt de l'escenari enterbolirien l'acció. El dramaturg procedeix per eliminació, que molts en diuen estilització, paraula buida de sentit i feta malbé.

L'escenògraf ha de procedir de la mateixa manera. Cal que elimini tot allò que no sigui indispensable, i que distreuria l'atenció dels espectadors. Cal que fixi aquesta damunt el que verament interessa per a l'exacta comprensió de l'obra. Més que explicar, ha de suggerir.

Decorat de Fontanals per a «L'hostal de la Glòria»

el nostre primer escenògraf. En poc temps ha tingut èxits definitius. En la temporada present esmentem dues presentacions justíssimes al Poliorama, i la del Romea que ha merescut també generals elogis. Voldríem nosaltres fer unes objeccions a aquesta darrera, al marc que Fontanals bastí per a *L'hostal de la Glòria*, de Sagarra.

Fontanals en aquest cas ha estat víctima de l'autor. Sagarra no ha assolit mai la unitat en les seves produccions. L'autor teatral va per un cantó i el poeta per un altre.

Comprenem doncs el problema que es posa l'escenògraf davant una obra de l'autor de *Fidelitat*. A qui servirà en el seu treball? Al poeta? Al dramaturg? Fatalment l'escenògraf sensible optarà pel primer, i acordarà el decorat a la versió poemàtica que l'autor dona del món i de les coses.

Això és el que ha fet Fontanals amb *L'hostal de la Glòria*. El seu decorat té un punt d'ensomni, i està molt lluny de la fesomia grassa i desordenada d'un pati d'hostal català. És clar que aquesta condició fa que s'adigui perfectament amb el to predominant de la comèdia. Però el mai està en el fet que Sagarra no es manté exclusivament en aquest terreny poemàtic. De tant en tant descendeix a la pura anècdota i parla de Ripoll, del Firal, de les enraonies del mercat i de l'afusellament de Riego. Aleshores el magnífic decorat de Fontanals és completament inservible. No respon a aquesta versió realista, i davant d'ell hom no sap mai a quina hora del dia esdevenen les coses.

Això no és pas una crítica adreçada per nosaltres a l'escenògraf Fontanals. Ja hem dit que havia estat víctima de l'autor. El seu decorat pateix del dualisme de l'obra, car és difícil, per no dir impossible, muntar una escenografia que servís alhora els dos aspectes del Sagarra dramaturg.

Salvador Alarma, escenògraf de fama, ha decorat *Tierra del Fuego*, l'obra de Bartomeu Soler estrenada al teatre Barcelona. Alarma és un home de poques sorpreses, car es manté fidel a una certa tradició escenogràfica, la qual intenta portar damunt les taules el màxim de realisme.

Això és una pura il·lusió. Una aspiració completament inassolible.

Cal variar el concepte de realisme aplicat al teatre i a l'art en general. Acceptem que l'obra de Bartomeu Soler és realista, car descriu un ambient i uns personatges sense maquillatges poètics ni filosòfics. Però un autor teatral no calcarà mai la realitat. La farà més perceptible, i si voleu, més real, despullant-la d'infinat d'accidents innecessaris, que si bé es produeixen en la

Alarma, en *Tierra del Fuego*, ha carregat l'escena d'atuell, de catifes i d'anècdota, en un disseny pueril de «fer ambient». I ha espallat el tercer acte amb una pensada complicada, que obliga l'espectador a trencar-se el cap intentant saber el que passa en escena. I encara hom li apaga el llum!

Al Goya, Burman ha decorat *Un dia de octubre*, de Georg Kaiser. L'escenògraf ha encertat plenament, malgrat que l'especial caràcter de l'obra fes difícil la seva comesa. Perquè *Un dia de octubre* és un drama profundament idealista, no a través per cap alenada lírica, ni sonen en l'escena paraules transcendents. L'idealisme tiva sota l'anècdota. No hi ha ni una paraula sobra, ni una divagació.

Aquesta aparença lògica encobrint un propòsit romàntic hauria pogut enganyar l'escenògraf. Molts haurien sortit del pas recorrent al saló vulgar i estendarditzat. Burman, en canvi, ha pintat un decorat en el qual l'or, el gris i el negre conjuguen un ambient irreal, cenyit, però, a unes línies concretes. Com en l'obra, no hi ha res confús ni perdut. La seva aparença absolutament normal, no priva que estigui impregnada d'un lirisme dramàtic. La llum ajuda a l'efecte. Kaiser ha trobat en Burman el seu perfecte servidor.

ANDREU A. ARTIS

CAMISERIA
FITÓ
BARCELONA

NOVELTATS
EN CAMISESJaume I, 11
Tel. 11655

A B R I C S
CONFECCIONATS,
SEMPRE

“Sastreria Modelo”

RAMBLA CANALETES, 11

Teatre Català Novetats
GRAN COMPANIA CATALANA
Direcció: C. CAPDEVILA

Avui tarda: ESPECTACLES PER A INFANTS. L'obra que més aplaudeix i més entusiasma a la guixalla

El formidable èxit de Josep M. Folch i Torres,
LES ARRACADES DE LA REINA

Nit: TERTULIA CATALANISTA.
L'obra de JOAN MINGUEZ estrenada dimarts amb grans èxits

L'HORA DEL SECRET
Divendres, estrena en aquest teatre de l'obra del mestre Angel Guimerà
JOAN DALLA

pel seu creador Jaume Borràs
Es despatxa a Comptaduria

URQUINAONA

Dues setmanes d'èxit de
LO MEJOR ES REIR
per obra de l'atractiu personal
de

IMPERIO ARGENTINA
i la gràcia del diàleg de
MUÑOZ SECA

Es un film “Paramount”

Fàbrica d'Articles de Viatge
Joan Casanovas i Companyia

Especialitat en Caixes d'automòbils,
Boguils, Maletes, Maletes, Armaris
Tallers, 26.- Tel. 10623

Teatre Català Romea
COMPANIA VILA-DAVI

Avui dijous tarda, a les 5: La revista per a Infants
LES AVENTURES D'EN TITELLETA

Nit, a un quart d'onze, l'obra definitiva
de Josep M. de Sagarra.
L'Hostal de la Glòria

ENCARREGUEU
ELS VOSTRES IMPRESOS
ARTÍSTICS I COMERCIALS ALS

TALLERS GRÀFICS
PATRICI ARNAU

VERDAGUER, CALLÍS, 3, 5 I 7
(D'AVANT DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA)

ES LA CASA MÉS PERFECCIONADA EN LLIBRES RATLLATS, DE LUXE I EN TOTA CLASSE D'ENQUADERNACIONS. - ELEGÀNCIA I ECONOMIA EN ELS ENCARREGS. - EN CAS DE URGÈNCIA DEMANEU-LOS PEL TELÈFON

14856

URODONAL

neteja
la sang
intoxicada
per
l'àcid úric

L'URODONAL es un bon preparat d'acció eficaç i el recomano amb freqüència.
Dr. R. S. S. S.
Catedràtic de Farmacologia de la Facultat de Medicina de Barcelona

GRÀFIC INDICADOR DELS LLOCS A ONT ES LOCALITZA EL REUMA

FEU FER ELS VOSTRES GRAVATS EN L

Unió de Fotogravad

Casanova, 160-162 : Tel. 7740

LE LLETRE

UN ASSAIG

"Mitologia amorosa"

Emmanuel Berl publica al darrer número de la NRF un interessant assaig amb el títol que encapçala aquestes ratlles. El gran observador de la societat burgesa estudia amb una gran detenció l'element femení que la integra, en les seves relacions amoroses. Berl complica la classificació femenina d'Ortega y Gasset, que diu que la Dona és per nosaltres la mare, la germana o la núvia. Ja Keyserling hi afegia faccions: la tia, tot explicant per ella alguns trets originals del poble nordamericà. Sigui el que es vulgui, Emmanuel Berl dedica una atenció particular als següents tipus femenins: la bona esposa, l'adúltera, la donzella i la dona fatal, desdoblada en dos graus: la *vamp* i aquest tipus de dona inferior que ell anomena *la femme sans visage*.

Em sembla molt interessant aquest assaig. Crec que pot tenir una valor determinada la seva explicació i el seu comentari damunt d'aquestes pàgines.

Berl comença ocupant-se de l'esposa «que té, diu, de la matrona romana i de l'esposa cristiana». Hi ha també quelcom de la «dona forta» d'Israel. Segons Berl, la dona burgesa, maridada, no sent el crit del sexe i si una simple submissió total al marit. Aurora Bertrana va parlar fa pocs dies a l'Ateneu sobre aquest tema, remarcant els deures de la dona envers la Passió. Ja hem subratllat aquí la valentia i la força de les seves paraules. Berl apunta una cosa semblant, però bé que no proposa cap solució. El seu assaig és purament i simplement un diagnòstic.

A continuació s'ocupa de la dona que traïx el marit. Segons Berl, aquest és un afer d'escenografia menada per un afany d'aventura. És evident que la virulència del fet camina, en la societat burgesa, per camins força distints dels que menava en la societat aristocràtica i senyorial del segle XVII, per exemple. Aquella concepció de l'honor que provocà tants de drames de capa i espasa era, sobretot, una concepció social. L'honor d'un home quedava tancat solament quan algú podia haver esment de la qüestió.

Aquesta curiosa concepció de l'honor ha persistit fins avui. (Recordem com a exemple típic *La llotja* de Millàs-Raurell.) Però és evident que les coses porten camí de canviar. La implantació del divorci, per exemple, dona lloc a solucions molt menys violentes en aquests afers. Això són coses que es veuen a cada pas. N'hi ha d'altres. Una de les escenes més impressionants del film de Pabst, basat en la novel·la de Johannsen, *Quatre d'infanteria*, és la solució d'un conflicte d'adulteri en l'esperit d'un home que s'ha passat tres anys davant la mort i la misèria en les trinxeres. Imagineu aquesta escena resolta per Calderón de la Barca!

Tornem però a l'assaig que estem comentant. Berl anota després, com a signe del nostre temps, el triomf de la donzella *mechànica*, *lúcida*, *precisa* i *esportiva*. És la *girl*, la *flapper* que ens ha arribat per via americana. Berl constata com una dada el culte a la Mare de Déu sota el signe preferent de la seva Virginitat. I la devoció actual per les *pucelles* (Joana d'Arc, Berna-

deta, Teresa de Lisieux). Berl enllaça aquest fenomen amb la progressiva dificultat amb què la dona d'avui arriba al matrimoni. I és possible que pervinguí d'ací l'equilibrada alegria, l'apom vital de la noia d'avui que no és pas ben bé com ahir, una futura mare de família, sinó que té en la seva situació actual un destí i unes possibilitats fins avui absolutament inèdites.

Emmanuel Berl

Finalment Berl s'encara amb la *vamp* i li cerca antecedents en Dalila i en Omfalia. Parla de la *Mandràgora* de Brigitte Helm. (Com podia parlar de Lya de Putti, de Marlene Dietrich, de Greta Garbo.) Anota com a característiques essencials el misteri i la insensibilitat amorosa. I, per últim, s'encara amb la cortesana, com a detritus del grup anterior.

Aquesta ràpida passejada que Berl ens ajuda a donar amb la seva paraula lúcida té per mi un gran interès. No s'han estudiat amb la profunditat que la matèria comporta les relacions entre els homes i les dones en la història de la humanitat. No s'ha estudiat la funció de la dona en la vida de la cultura. Deixant de banda els estudis sobre les organitzacions matriarcal, ara de moda, no coneixem bé coses que ens ajudarien a comprendre'n d'altres. Tot pèrv següent de la clandestinitat amb què s'envolten les qüestions relacionades amb el sexe. I de la falsa consideració de què són objecte unes matèries tractades de transcendents en detriment d'unes altres acusades de banals i d'intranscendents.

Ortega y Gasset ha dit coses molt lúcides sobre aquest tema en el meravellós epíleg que clou el llibre de Victoria Ocampo *De Francesca a Beatrice*, quan fa notar la transcendència universal del fet que unes dames provençals afinessin amb la seva presència la cort avinyonesa dels papes o quan remarca aquell vers del Dant que pinta una barca en l'espill d'una pupila, revelador d'una hora íntima inospitada.

GUILLERMO DIAZ PLAJA

"Torno del somni amb un àngel trist"

Ens situem de retorn dels somnis. D'ençà que Freud va encendre la bombeta del subconscient els cercles del Paradís—món del poeta—s'allargassaren fins a l'infinit. Pedra caiguda sobre l'aigua tranquil·la, podia crear infinites vibracions. Aromes, òmnia i sons novells voltaven la cova descoberta. No únics. Al costat de l'olor fèdida de les ombres i dels sorolls. Per primera vegada una ànima s'emmirallà tota nua. És multiplicaren els complexos i els abismes i la timba pogué contemplar-se sense horror. En vessar-se el subconscient damunt de l'art vivien una inundació de somnis. No era la vida el somni simbòlic de la vanitat segons el gran poeta barroc. El somni, d'ales negres de rata pinyada, de viscositats de serp, es remouien en la vida de l'art. L'àngel que ens acompanyava era un àngel de foc.

Què ha succeït perquè el poeta digui: *Torno del somni amb un àngel trist*? He buscat, expressament, un vers i una poesia d'un poeta intensament intel·lectual. Carles Riba pertany a l'apartat dels purs creadors

d'un ordre d'intel·ligència, com Paul Valéry a França, com Jorge Guillén a Castella. La composició triada de les *Estances* és sens dubte, abans que tot, una experiència personal. Encara que no existís el propòsit de definir una actitud, no hi faria res per a la seva possible interpretació en el món psicològic. El poeta crea una poesia en la qual existeixen tots els elements ampliables. I ens ofereix un despertar intel·lectual en què l'autor, de la mà d'un àngel, retorna del món dels somnis. El poeta—tendre d'intel·lectualisme, emocionat d'idees—ha sabut descobrir-nos en una altra poesia les illes del somni en vertigen de silenci i ombra. Quan l'ànima, trista també, desitjaria solament oblit, el tèrbol eixam desencadena els vols:

Somnis, somnis, desig, oh miratge tan sols d'incorpòries miques de desig que l'obaga llinda del pensament floten en turba vaga!

Ara, l'abs d'aquest ultramont ofereix un possible perfil d'inquietud i de por:

Temerem doncs la nit i el seu perdí misteri?

Quan el poeta, com abans, torna de la mà de l'àngel, s'ha fos la negror de la temença. Han callat els *tumultes de silenci*. L'àngel trist és tota l'aportació de l'experiència del món subconscient.

Torno del somni amb un àngel trist. Aquest esperit d'ales blanques caigudes ha recollit tota la melangia dels somnis. Melangia de les possibilitats no realitzades, d'il·lusions impossibles, de coneixements que neguen la pau. El poeta i l'àngel han lluitat cos a cos com Israel i Jehovà. L'esperit, ple d'amor, ha vençut, i ens hem guardat tot el món de la melangia. Però el poeta el té al seu costat.

En la clausura, temporal o definitiva, quedarà una modalitat supremament lírica. Una melangia intel·lectual, un nou desengany, en l'ordre pur de les idees. El poeta sap una ciència més de l'arbre del Paradís.

ANGEL VALBUENA I PRAT

Aquell savi alemany VARIETATS

Aquell savi alemany que tothom té sempre a mà entre els milions de savis alemanys que continuament floreixen a la universal glorificació de quinze dies, enganyu s'anomena Hermann Schneider. Ell també ha escrit una història del món. Quin savi alemany que es respecti no ha escrit la seva història del món, o la seva història de la humanitat, o tan sols la seva història de l'univers? Després de la famosa *Outline of History*, de H. G. Wells, que està tan bé i que és tan original, són a cabassos els savis que han tingut la idea singular d'escriure un resum personalíssim de la història crítica del cel i de la terra des de la vigília del Gènesi fins l'endemà de Josafat. Però, si bé el llibre que H. G. Wells titula modestament *Esboç de la Història* és una obra admirable, els llibres que després han volgut imitar aquest *Esboç* amb els títols tartarinescos de *Historia del Mundo*, *History of the Humanity*, etc., són llibres que fan riure els maliciosos i fan indignar els lectors de bona fe. Des de l'Empiri, Cesare Cantù deu preguntar-se, anguniat: de què serveix...?, etc., etc.

El llibre del senyor Schneider (Hermann) és una història de la civilització del món. Del món!, que no és com dir la civilització de la Lluna o de la Via Làctea, i és història des de l'home de Neanderthal fins al Pla Quinquenal. Aquest savi alemany ha esmerçat vint-i-cinc anys de la seva abnegada vida a preparar-se per a escriure aquest llibre, i encara ha requerit dotze col·laboradors especialment educats per tal empresa, ço que és tant com dir que els anys de preparació són, mica més mica menys, tres cents. Un treball així de consciència no podia per menys de resultar transcendentalíssim com el llibre d'aquell altre savi alemany, Spengler, llibre que per tota l'eternitat s'anomenarà *La Decadència d'Occident*.

El senyor Hermann Schneider creu haver descobert (no ens diu com) el llenguatge de l'home neolític.—L'home neolític?, diria, tal vegada alarmat, el bon lector.—Sí, senyor; l'home neolític en persona. El senyor Hermann no ens diu, però, si es tracta del llenguatge de l'home neolític de la Xina, del Canadà, o de Sabadell. És possible doncs que es tracti de l'esperanto neolític. Doncs bé, diu el senyor Hermann (i l'hem de creure, perquè no li podem objectar res pel que fa a aquest idioma que no ens ha vagat d'aprendre), diu doncs el senyor Hermann Schneider que en el lèxic de l'home neolític hi ha un mot: *man* o *min*, que significa: bou o brau solt. Un altre mot neolític és *her*, *her* o bé *har*, el qual vol dir: jove heroi vencedor. Si unim ara els dos mots o les seves variants, un potent raig de llum aclarirà alguns dels grans misteris de la més reculada història, i encara per torna aureolarà el nom dels més genials historiadors. Veieu si no quines enlluernadores conjuncions de mots no ens revela el senyor Hermann Schneider: *men-hir*, *her-man*...!

Seguint per aquesta via etimològica, tan cara a Unamuno i a Gabriel Alomar, el senyor Hermann va deduint meravelles com les següents: és possible aleshores que els mots alemanys *herr*, que vol dir «senyor», *hertz*, que vol dir «cor», i *haar*=cabell, i *harren*=esperar, tinguin una semblant arrel neolítica... Però encara hi ha més esbaladores deduccions: per exemple, Hèrcul no seria sinó una modificació dels mots neolítics *her-cures*, ço és, «el jove heroi vencedor Hor, Her, o Har». El llenguatge grec tindria també ben neolítics les arrels: els mots *ménos*=força, *menis*=ràbia, furor, *mania*=bogeria, *menuo*=informar, *minuho*=decandir, l'heroi que mor, *manthano*=aprendre, *mantis*=profeta, no serien sinó derivats del neolític *man* o *min*.

Es més: ja en el llenguatge dels antiquíssims sumerians es troben arrels neolítics, si bé no tantes com en la llengua germànica... Així, per cas, el mot sumerià *bar-bar*, que vol dir «sob», i d'aquí pervindria el nostre mot «bàrbar». Com? Doncs pel següent procés: els sumerians deuen anomenar-se a si mateixos fills del sol o barbars, així com els japonesos s'anomenen fills del Sol Ixent. Bé. Els grecs toparien alguna vegada amb els sumerians (els quals, com tothom sap, desapareixen de la història uns milers d'anys abans de néixer el

poble grec) i, en sentir-los dir-se «bar-bars», els fills de l'Hèl·lada aplicarien el qualificatiu «bar-bar» als sumerians i a tot altre poble endarrerit i exòtic.

Ara bé: digues-me, lector amable, de què li ha servit al senyor H. Schneider aprendre les llengües mortes i les llengües vives, la filologia i la història, si ha d'acabar malmetent-se la vida pròpia i malmament la dels seus possibles lectors amb aquestes ximpleries torrencials? I, no sé si t'has adonat que a Alemanya, i també fora d'Alemanya, són innumerable els savis alemanys que s'escarrassen a omplir les biblioteques amb llibres de ciència d'una condició semblant a la d'aquesta *Història de la Civilització del Món* que acaba de publicar el senyor Hermann. D'ací cinquanta anys les biblioteques hauran hagut de decuplar llur capacitat per raó de la fecunditat dels senyors Schneiders, i, deixats en minoria irrisòria, els llibres d'algun valor seran tan difícils de cercar en aquells maremagnums com una agulla en un paller.

Així si d'aquí cinquanta anys seguim temint biblioteques, perquè, al pas que va la ciència alemanya de tots els pobles, els senyors Hermann submergirán els senyors Einstein, i aleshores el poble sobirà, que ho serà de debò, i que probablement seguirà mirant amb desconfiança els intel·lectuals, no podrà rectificar aquesta «bar-bar» prevenció, ja que tindrà més raó que mai de menysprear els savis—i la bar-bàrie s'aplanarà com llosa de plom damunt la *Kultur*, damunt totes les formes de la intel·ligència. Es pot dir doncs que aquests savis alemanys del tipus de Herr Hermann Schneider són els heralds de la bar-bàrie, els primers i més doctes sabotejadors de la civilització actual.

Es dirà potser que no n'hi ha per tant, que aquesta mena de savis no mereixen cap consideració i que en conseqüència llurs elucubracions han de perdre's en el desdeny i l'oblit.—Error! Aquests pseudo-savis són tan considerats com els altres; ni la gent que tots venerem pel seu talent no acostuma destriar els uns dels altres. Els conviden tots indistintament a venir de les boires del Septentrió a conferenciar, a qualsevulla preu, davant els nostres més selectes i més doctes auditoris; les nostres editorials tradueixen amb gran luxe tipogràfic les més solenes estupideses d'aquests Hermanns; els nostres autors els citen a tot drap com l'Evangeli.—I els pobles estrangers fan altre tant. Ara mateix l'editor londinenc Routledge ha llençat una edició anglesa del llibre del senyor Hermann Schneider, i no serà pas molt aventurat d'anunciar que la Biblioteca de la *Revista de Occidente*, de Madrid, ens en donarà aviat una versió castellana.

Francesc Pujols tindrà raó al capdavant. Un amic li parlava amb entusiasme de la disciplina, de l'ordre, de la ciència, de l'urbanisme que acabava d'admirar en un viatge a Alemanya: els carrers tan ben escombrats...!—Si veiéssiu aquells carrers us en quedaríeu encisat. Ni un paperot per terra...!—Ja, ja—responia el nostre filòsof humorista.—Tots són a les biblioteques...

JOAN SACS

POSTAL DE JOSEP MARIA LOPEZ-PICO.—El pinten amb un pom de roses a la mà i el cigar etern entre les dents. Cendra de roses. Se'l veu amb un gest absent, dissimulant-se darrera d'ell mateix i esma-perdut davant del rim llunyà. La veu es resol en ritmes violents, plens de síncope i de contrapunts. Però una superior vigilància estronca la vibració excessiva, l'estirabot brillant. Així en la vida com en el vers.

Tot en Josep Maria López-Picó dona la sensació de corba vençuda, de perill depassat. Després de meta superada. Però també de sostinguda pertinàcia, d'alè mesurat i incansable.

Fa poesia com faria un camí. Com faria un camí un operari constant amb voluntat —i volutat—d'arquitecte. Així és de sòlida l'obra al llarg de la clara via.

EL PROFESSOR GAMILSCHEG presentava el seu líric solfeig a les dames i els cavallers aplegats per primera vegada al Conferentia Club després de les vacances. Semblava com si els donés una vareta màgica per a descobrir la deu de les aigües misterioses. Calia, simplement, moure la mà amb un determinat ritme. Si el vers era fals el ritme de la mà es transformava. Duien si el professor Ziewers, descobridor del mètode, va endevinar tot llegint una pàgina escrita a màquina que l'autor havia estat ferit a l'esquena. Fa il·lusió petjar camins de ciència disfressats de camins de màgia. Aquesta fonologia lírica d'altura ens donaria, si fos exacta, camins meravellosos per als descobriments. Potser, però, la seva delicada claredat ens la fa inútil. Algú assenyala disconformitats ben vives mentre el professor Gamilscheg arrossegava errors germànics damunt les paraules retumbants i antigues del poema cidià. Però les dames i els cavallers de Conferentia Club, amb el text venerable a les mans, trobaven divertit aquell moviment de solfeig arbitrari que feia tornar músics els alexandrins.

OBRIR UNA LLIBRERIA és sempre un espectacle confortador. Més si la llibreria té, en el passat, la tradició, i en el futur possibilitats que té per exemple la Llibreria Catalònia de Barcelona. Jaume Agudé, que parlà en nom de la ciutat, digué que l'espectacle que li oferia el nou establiment li recordava una d'aquelles teles de Teniers on circula una burgesia asenyada i curiosa. Pel que representa el triomf d'una llibreria en una ciutat voldríem per a aquesta i per a totes aquest seny i aquesta curiositat dels personatges de Teniers, en una progressió perpètua.—D. P.

GRANS NOVETATS EN CORBATES INARRUGABLES

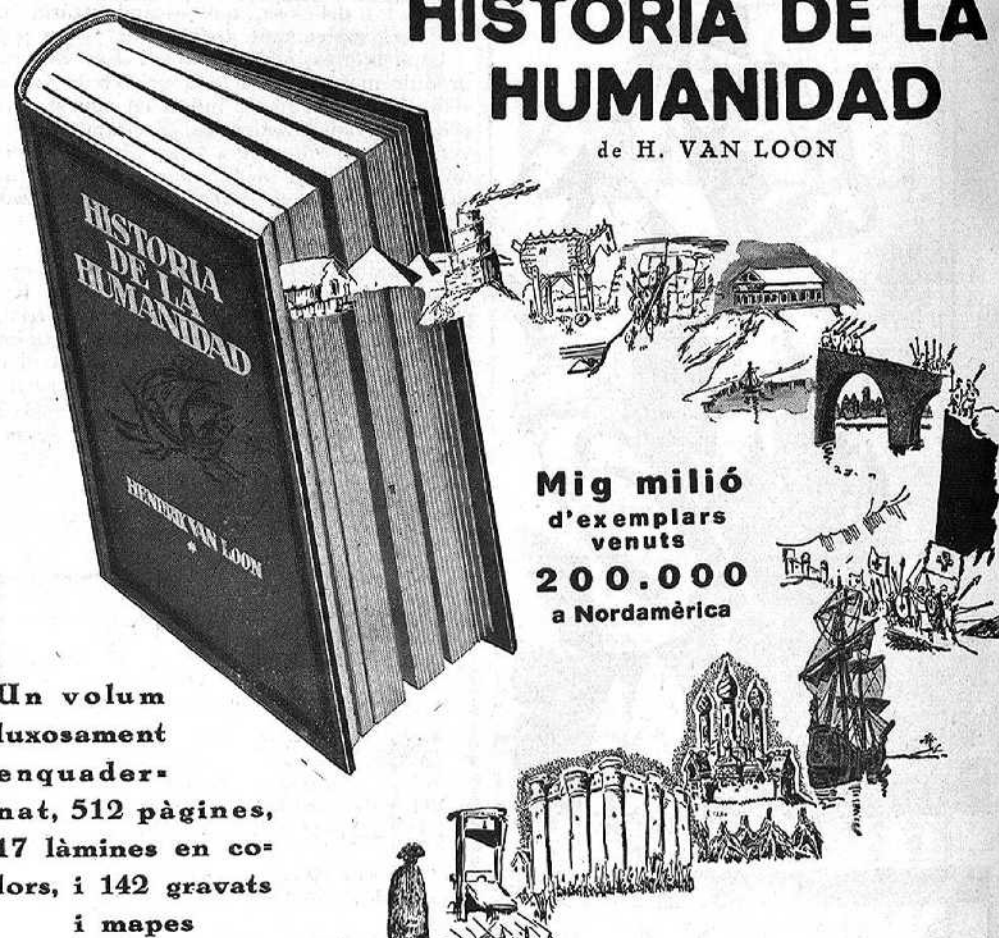
Jaume I, 11
Telèf. 11655

EL PÚBLIC DE VINT NACIONES

PROCLAMA COM UNA OBRA MESTRA LA

HISTORIA DE LA HUMANIDAD

de H. VAN LOON

Mig milió
d'exemplars
venuts
200.000
a NordamèricaUn volum
luxosament
enquader-
nat, 512 pàgines,
17 làmines en co-
lors, i 142 gravats
i mapesPreu al comptat:
Pessetes, 30Els que s'interessin pel pla de vendes a termini de
pessetes 5 mensuals, deuen demanar butlletí de
subscripció a

LLUIS MIRACLE, editor.-Aribau, 179.-BARCELONA

EL LLIBRE DEL DIA

L'HEREU

per
PRUDENCIÀ BERTRANA

Preu: 5 pessetes

Demaneu-lo als seus editors:

Llibreria Catalònia

3, Ronda de Sant Pere, 3

LE ARTS — DISCOS

Una ciutat de repòs per a Barcelona

L'alcalde de la nostra ciutat, Dr. Aguer, diu:

«La Gran Via s'allargarà fins a les costes de Garraf. He portat els plans al senyor Macià. Sembla que aquell pont del Llobregat s'hauria d'exemplar fins uns quaranta o cinquanta metres. Després de travessar aquest pont i arribar al pla del Llobregat, no seguirà en línia recta, perquè fóra de seguida a les costes de Garraf, sinó que se-

tat reclama una platja amb totes les condicions d'higiene i comoditat.

Lluny de les zones industrials. A pocs minuts del centre de la ciutat. Amb zones verdes a la vora. Amb bons mitjans de comunicació. Amb camps d'esport. La pràctica de l'esport és de molt més profit si es fa en un ambient d'aire pur. Amb atraccions, cinemes, etc.

NO ES TRACTA DE CREAR UNA PLATJA DE MODA MÉS

Res de casinos ni hotels de luxe. La qüestió és satisfer una necessitat del treballador barceloní.

La generació proletària anterior passava el dia a la taverna i a les sales de joc; és un deure dels actuals directors de la ciutat facilitar al proletariat la satisfacció de les seves ansies de llum i descans.

Barcelona és en totes les seves manifestacions una «Ciutat de Treballadors». L'actual Ajuntament ha de procurar millorar la vida d'aquests en tots els seus aspectes. L'organització del repòs de les masses els dissabtes i diumenges és un punt importantíssim. La qüestió és d'urgència. S'ha d'actuar d'una forma enèrgica, valent-se, si convé — per tractar-se d'un cas de salut pública — de les lleis d'expropiació, evitant la creació en aquest lloc d'un nou paradís burgès, centre d'exploació assolible solament a les classes privilegiades, abans que realitzin el seu projecte els que somien transformar Castellet de l'Estany en un Jean-Les-Pins o un Cannes.

Si això es portés a cap, fóra una expoliació més als treballadors barcelonins.

LA CIUTAT DE REPÒS PODRIA ORGANITZAR-SE SEGONS EL SEGÜENT PROGRAMA

Divisió en tres zones:

- 1) Zona d'estada.
- 2) Zona per al «week-end».
- 3) Zona per a cura de repòs.

1) Zona d'estada

Extensió de platja: 2.500 metres, entre l'estany del Remolà i el de la Murtra.

Hotels d'estada amb supressió de tot luxe, fets per la vida de mar, amb camps d'esport, banys, etc.

Cases mínimes tipus estandarditzat, llogables per les vacances dels treballadors, 15 o 20 dies.

Parcs, pinedes, etc.

2) Zona per al «week-end»

Extensió de platja: 4.000 metres, partint de l'estany de la Murtra. Destinada a l'allotjament de les masses els dissabtes, diumenges i dies festius.

3) Zona per a cura de repòs

Extensió de platja: 2.500 metres, des del final de la zona 2 fins al punt on el ferrocarril s'apropa a la platja. Destinada a la recuperació d'energies dels gastats pel treball.

Hotels-sanatori, grans terrasses amb llum graduada.

Comú a les tres zones.

Zona agrícola de proveïment.

SISTEMA DE COMUNICACIONS

Tràfic lleuger

Al llarg del carrer de les Corts Catalanes. Autopista aixecada, 15 quilòmetres, 10 minuts de la plaça d'Espanya.

Tren elèctric.

Autocars.

Tràfic pesat

Servei de camions per la carretera actual.

Trens de mercaderies, estacions de Gavà i Castellet.

Altres mitjans de comunicació

Petit aeròdrom i embarcadors.

G. A. T. E. P. A. C.

(1) No obstant, existeix un projecte d'urbanització de la Barcelona futura que proposa deixar aquesta zona com agrícola, i, allunyant la ciutat del mar (primer cas en una ciutat d'aquesta naturalesa), li fa donar la volta al massís de muntanyes, deixant un gran parc central amb punts de 500 metres d'altura.

Les exposicions

Francesc Labarta

Per Joan Gris, la pintura era una mena d'arquitectura plana i colorejada. No sabem si Francesc Labarta acceptaria aquesta frase del delicat cubista; però, sigui com sigui, és evident que en l'obra de Labarta hi ha sempre una ordenada estructuració dels elements pictòrics. Aquesta preponderància constructivista ha originat, d'altra

d'humilitat: «jo busco, i de vegades trobo».

Hem parlat dels perills de l'investigador. En el nostre cas, per exemple, Benet els hauria evitat, dedicant-se exclusivament al conreu dels gèneres pictòrics que millors resultats li donen—al nostre entendre: marines, bodegons i els temes urbans—; però, d'altra banda, segurament, per fet d'eludir l'estudi de la figura, hauria estat menys afortunat en la plasmació d'aquestes mari-

Rafael Benet. — Music-hall

banda, un perillós formulisme en les teles de Labarta. Cézanne també construïa, també arquitecturitzava i, si volem, també formulava, però sense mai oblidar les qualitats de la matèria pictòrica. I Labarta, hem vist que en altres èpoques, massa sovint, en prescindia. Potser l'instintiu monocronisme de la seva pintura privava de manifestar aquesta substancialitat, gairebé indispensable a l'obra pictòrica. Potser per comptes d'ésser una visió instintiva, era un criteri preconcebut; el cas és que, tot i reconèixer les més estimables qualitats d'estructuració i composició per les quals aconseguia una dicció correcta, rares vegades assolí una plasmació vivent del model. I no és sols amb l'obra anterior de Labarta que feiem aquestes reserves, sinó en altres pintures de la mateixa promoció: la situada entre l'impressionisme i el fauvisme.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

Per això, en veure a l'actual exposició de La Pinaoteca una desil·lunada remarcable d'anteriors formulismes acadèmics, hem quedat agradablement sorpresos. En les teles d'ara hi ha el mateix concepte constructiu, però, a més a més, una major emotivitat. La contenció en el colorisme no té, com abans, els prejudicis dels matisos apagats; ara és una contenció menys formulada i potser per això més viva. Sense renunciar a cap dels guanyats passats, Labarta es va desprendre dels sistematismes pictòrics per enfocar amb major amplitud i profunditat la seva visió intel·ligent. El resultat ha estat convincent; les teles exposades en són testimoni, i entre les quals remarquem: *Jardí, Poble, Marge, Port i Santa Maria del Mar*, en aquestes i en alguns fragments de les altres hi hem trobat admirables qualitats pictòriques.

nes i aquests carrers i bodegons. D'aquí els avantatges de practicar tota mena de temes. El pintor especialista—a iguals dots—podrà presentar una producció de valors més equilibrats que el diguem-ne universalista, però sempre està en perill de caure en un formulisme eixorc.

En canvi, en la producció de Rafael Benet passa tot el contrari. Cada tela és un començament, en cada pintura es renova el procés pictòric.

Amb l'actual exposició, Benet s'aferma en una situació privilegiada de la nostra pintura. Aquest lloc se l'ha guanyat a pols. Però, precisament perquè ha aconseguit ja un sòlid mestratge, hem d'ésser més exigents. En la tela núm. 30 li exigirem la renúncia a alguns innecessaris efectismes pictòrics i a colorismes massa acusats; en l'obra núm. 29, la forma de la figura ha estat excessivament descurada, i no pas en benefici de la sensibilitat; les figures de la tela núm. 32 (*Music-hall*) no acaben de concretar-se amb la suficient vertebració. I altres coses encara li exigirem si no fos que ens tarda de fer remarcar les excel·lències de les altres teles. En la sèrie de les marines, sobresurten els quadros núms. 21, 23 i 25. Un balcó (núm. 14) i una petita tela on hi ha un grup de tres figures (núm. 28), són també dues mostres de refinada sensibilitat. Però, per nosaltres, les dues obres superiors de l'exposició són el carrer de Terrassa (núm. 16) i un admirable bodegó (núm. 40) que fa pensar en el famós bufet de Matisse, guardat al Museu i exposat a les Galeries Georges Petit, l'estiu passat. En els paisatges pintats a Sant Llorenç de Munt, hi ha moments d'una gran fuga, i en les roses exhibides fragments resoltos amb una justesa impressionant.

Amb l'actual exposició, Benet s'aferma en una situació privilegiada de la nostra pintura. Aquest lloc se l'ha guanyat a pols. Però, precisament perquè ha aconseguit ja un sòlid mestratge, hem d'ésser més exigents. En la tela núm. 30 li exigirem la renúncia a alguns innecessaris efectismes pictòrics i a colorismes massa acusats; en l'obra núm. 29, la forma de la figura ha estat excessivament descurada, i no pas en benefici de la sensibilitat; les figures de la tela núm. 32 (*Music-hall*) no acaben de concretar-se amb la suficient vertebració. I altres coses encara li exigirem si no fos que ens tarda de fer remarcar les excel·lències de les altres teles. En la sèrie de les marines, sobresurten els quadros núms. 21, 23 i 25. Un balcó (núm. 14) i una petita tela on hi ha un grup de tres figures (núm. 28), són també dues mostres de refinada sensibilitat. Però, per nosaltres, les dues obres superiors

APARELLS DE RADIO

L'exposició de Ràdio

Es innegable l'esforç dels comerciants de ràdio a desempallegar-se dels mals averanyats que havien dominat avui i llençar-se a organitzar una exhibició que, encara que modesta, comprèn el total desenvolupament del comerç de ràdio a la nostra ciutat. Amb una vintena de stands, s'exhibeixen les millores firmes mundials de la indústria de la radiodifusió, bé per les mateixes fàbriques, bé pels seus representants d'ací. El públic ha correspost amablement a aquesta nota d'optimisme que han donat aquests comerciants i des del primer dia l'exposició ha vist desfilar milers de persones.

Tota aquesta atenció a l'exposició vol dir quan gran és a la ciutat i a Catalunya l'afició a la ràdio. Des del primer dia de la introducció ací de l'invent, va envair totes les llars. Això ha donat al micròfon el gran poder i del qual totes les activitats de la ciutat han hagut de servir-se. L'artista líric, el literat, el conferenciant, les activitats socials totes, que comprenen des del curs literari a la publicitat a tant la paraula, es manifesten per l'antena. El micròfon,

però, a ciutat arriba a tot arreu, a recollir el concert musical, l'obra teatral de la temporada, la passió de la reunió política, etcètera, etc.

Llàstima, però, que totes aquestes activitats de la ràdio no hagin estat controlades per una ordenació legal que hagués evitat l'anarquia que hem patit. Aquí per a fer ràdio sempre s'han trobat senyors disposats a malversar els seus diners en muntatges i provatures que, per ésser alienes a ells, no han estat de cap utilitat; però aquí no és possible treure'ls un ral per a sostenir una emissora amb la qual el seu aparell tingui vida, i d'altra part l'organització de l'emissora ha hagut d'ésser obra d'abnegats als quals llurs sacrificis de tota mena no han pogut treure la penúria dels programes, o d'entitats amb un fi estrictament comercial que no reparen a avorrir l'oient amb una publicitat desmesurada, a la qual acompanyen actuacions artístiques en ocasions d'un gust dubtós.

I en aquesta matèria així estem actualment. La vida de la ràdio fins ara és ben coneguda: uns quants comerciants varen muntar al Colón una emissora en les darreries de l'any 1924, que va continuar amb una empena per fer obra profitosa que no

va ésser ajudada degudament per la majoria dels que escoltaven les emissions d'un valor que mai més hem pogut tenir després. Això va fer que l'heroisme dels primers organitzadors agonitzés i va finir a l'hora que l'emissora va anar a parar a una entitat comercial, a la qual no és possible exigir res, ja que és una societat anònima i com a tal ha de procurar més pels interessos que per les emissions. Ara que, per aquest motiu, tampoc res no pot exigir dels que l'escolten. Una altra emissora ha volgut continuar la tradició d'abnegació de la primera, però la tasca és ara més difícil, i el radioient, que mai ha estat agraït, dubta ara entre les dues que demanen la seva protecció. Però si els que escolten han fet el sord a les incitacions de les emissores, en canvi han estat exigents amb l'elecció de l'aparell. A la nostra ciutat hi ha un dels millors mercats de ràdio per a servir un públic al qual no fa recular el preu de l'aparell si la qualitat respon. L'evolució i perfeccionament de la ràdio, tot i no ésser Barcelona un centre productor, s'ha pogut seguir gairebé al dia. D'altra part l'aficionat no ha reparat a despendre's del vell aparell quan aquest prematurament s'ha pogut substituir per un de més perfecte. L'apa-

rell de galena que feia meravellar l'incrèdul, aviat es va arrearconar quan les vàlvules varen poder augmentar la potència i convertir el que només era curiositat i aguantava la novetat, en quelcom útil i que servia ja per fruit de la música o de la paraula. Després l'electricificació de l'alimentació, substituint les incòmodes bateries per l'enxuf directe al corrent, va fer desaparèixer; més tard, la maniobra amb una comanda única; després, l'altaveu dinàmic; els perfeccionaments dels circuits, les vàlvules de reixeta blindada, els pentodes, etc., i, en un futur que gairebé es toca, la televisió. És a dir, un seguit de creacions en pocs anys i amb un esdevenidor prou extens que fa legítim suposar moltes evolucions encara.

Però dins de cada perfecció, tots els tipus, del més modest al més sumptuós i per a tots una organització comercial que acostia l'article al comprador en forma de provatures, llargs terminis de pagament, etcètera, etc.

En l'Exposició actual, dins l'emulació natural d'una exhibició, es pot notar una similitud en els circuits, muntatge i fins i tot en la presentació, superheterodins amb vàlvules pentode amb blocatge complet i alta-

veus dinàmics formant conjunt amb l'aparell: bé en moble de sobretaula, bé amb moble independent amb altaveu col·locat a l'interior. L'aparell sense altaveu continua fabricant-se més per les marques europees.

Exteriorment tots els fabricants procuren emmotllar els seus aparells en mobles de gran presentació: els més, de roure, altres de noguera, de bakelita, etc. La tendència a la simplicitat, que tan estimable és, avui només la segueixen comptats fabricants europeus.

En l'exhibició hi ha gairebé totes les fàbriques estrangeres i ben poc hi ha de nacional. I és que per ara és difícil formar organitzacions reduïdes que puguin competir la fabricació estandard. En canvi la indústria del moble haurà rebut aquí un bon impuls amb el muntatge dels equips estrangers. Les xifres de producció d'aquestes grans manufactures aquí representades són un obstacle per establir aquí, una fabricació que només abastaria el migrat mercat peninsular. Val més mantenir organitzacions comercials de solvència amb les quals és possible mantenir la ràdio en un bon nivell, mentre l'esdevenidor no permeti altra cosa.

J. G.

Radio

EL ASSORTIT MES COMPLET I AMB LES MILLORS CONDICIONS DE PAGAMENT EL TROBAREU

RADIO GEICO

AVINYÓ 30 D. BORSI

RADIO

PHILIPS	25 Ptas. mes
CLARION	35 " "
PHILCO	35 " "

etc. etc. etc. Rbla. : Canaletas, 6

6, Ràdio Canaletas, 6.

AGULLES GIOCONDA

Si voleu obtenir el màxim so del disc i el mínim desgast, useu sempre agulles GIOCONDA. Cada agulla porta el nom gravat. Capsa de 200 agulles 2'50 ptes.

Venda a l'engros:

A. GUARRO
RAMBLA CATALUNYA, 7

STEWART-WARNER

APARELLS SUPERHETERODI
SERIE DE LES

NOCES D'ARGENT

925 Ptas

SUPERHETERODI DE SIS LAMPARAS
AMB VARIABLE MU Y PENTODE

REPRESENTANS EXCLUSIUS PERA ESPANYA

VIVÓ VIDAL Y BALASCH

CORTS 602 BARCELONA - PASSEIG RECOLETOS 16 MADRID

J. M. Grau Cuadrada

RONDA SANT PERE, 49 - TELEFON 53897

Maquinària
Ràdio
Electricitat
Instal·lacions elèctriques

Cercant una màxima economia ha estat ideada la

RADIO GRAMOLA CLIMO

que reuneix els avantatges de les més potents i les més elegants, però no costa més que

900 Pessetes

No deixeu d'admirar-la en els nostres aparadors.

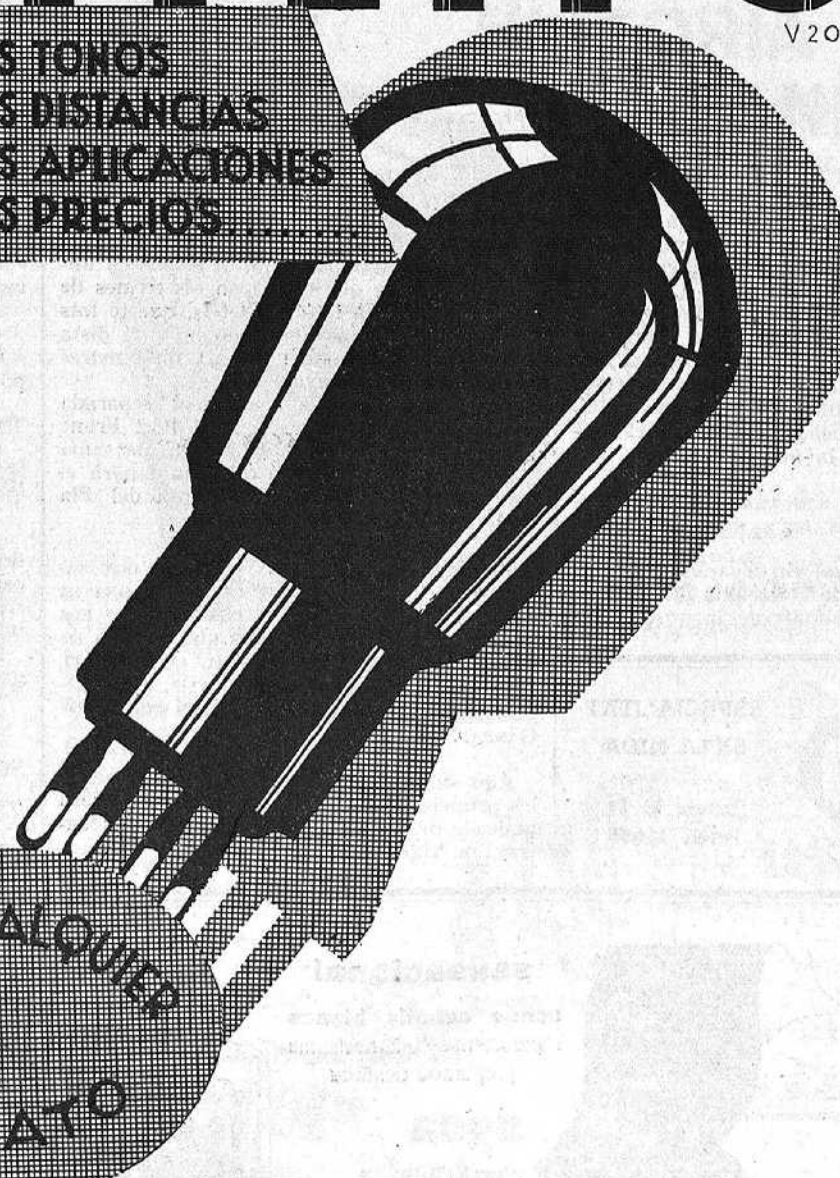
CONSTRUCCIÓ CATALANA
Ramon Climent Nolla
Consell de Cent, 266. - Telèfon 23058.

Aparells complets amb altaveu, des de 195 pessetes.

PHILIPS

V204

TODOS LOS TONOS
TODAS LAS DISTANCIAS
TODAS LAS APLICACIONES
TODOS LOS PRECIOS

PARA CUALQUIER APARATO

"MINIWATT"

MEJORA NOTABLEMENTE LA RECEPCIÓN